

PROCES PUBLIKACE VE SBÍRCE ZÁKONŮ A SBÍRCE MEZINÁRODNÍCH SMLUV – KONTEXT, PRAXE, DOPORUČENÍ

Co všechno se publikuje ve Sbírce zákonů?

Ve Sbírce zákonů se podle zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, ve znění pozdějších předpisů, vyhláší právní předpisy a takzvané další právní akty. Sbírka zákonů je především národním úředním (promulgačním) listem/věstníkem, ve kterém jsou uveřejňovány (vyhlášovány) právní předpisy s celostátní platností. Bez vyhlášení ve Sbírce by se podle nich nemohlo v konkrétních případech postupovat.

Mezi právní předpisy vyhlášené ve Sbírce zákonů patří:

- ústavní zákony;
- zákony;
- zákonná opatření Senátu (v případě rozpuštění Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky);
- nařízení vlády;
- vyhlášky ministerstev a ostatních ústředních správních úřadů.

Další právní akty vyhlášené ve Sbírce zákonů:

- nálezy a sdělení Ústavního soudu;
- usnesení Poslanecké sněmovny;
- rozhodnutí prezidenta republiky;
- usnesení komor Parlamentu a usnesení vlády;
- rozhodnutí předsedy Senátu o vyhlášení prezidentských voleb;
- sdělení ministerstev, jiných ústředních správních úřadů, Státní volební komise, České národní banky a Národní rozpočtové rady.

Platnost a účinnost právních předpisů

Právní předpis nabývá **platnosti** dnem svého vyhlášení ve Sbírce zákonů. Dnem vyhlášení právní předpisu je **datum rozeslání** příslušné částky, které je uvedeno na titulní straně.

Datum rozeslání částky určuje Tiskárna Ministerstva vnitra po dohodě s distributorem, kterým je společnost Walstead Moraviapress, s.r.o. se sídlem v Břeclavi. Datum je stanoveno podle technických a časových možností tiskárny, záleží na výrobní náročnosti každé částky, na jejím stránkovém rozsahu i na tom, zda obsahuje barevné strany. Tiskárna MV komunikuje se společností Walstead Moraviapress, s.r.o., tak, aby jednotlivé kroky – tedy tisk, převoz vtištěných Sbírek do Břeclavi a podání na poštu (= tedy vlastní rozeslání) – byly vzájemně zkoordinovány.

Vždy se přihlíží k tomu, aby uveřejňované předpisy vyšly včas.

Právní předpisy nabývají **účinnosti k 1. lednu nebo 1. červenci** kalendářního roku (tzv. dny právní účinnosti). Pokud to však vyžaduje obecný zájem, lze ve výjimečných případech stanovit dřívější den nabytí účinnosti, nejdříve ovšem dnem následujícím po dni vyhlášení. Vyhláší-li se kupříkladu nouzový stav nebo vydává-li se právní předpis ve stavu legislativní nouze, lze stanovit, že právní předpis nabývá účinnosti dokonce dnem vyhlášení.

Kdo Sbírku zákonů vydává, tiskne a distribuuje?

Sbírku zákonů vydává Ministerstvo vnitra prostřednictvím redakce Sbírky zákonů, která je zařazena v odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy. Ministerstvo vnitra zajišťuje také tisk a prostřednictvím společnosti Walstead Moraviapress distribuci Sbírky zákonů. Kontakty na redakci, Tiskárnu Ministerstva vnitra i distributora jsou uvedeny v tiráži (technické a vydavatelské informace na konci) každé částky Sbírky zákonů na poslední straně. Jsou zde také informace, kde lze částky objednat či zakoupit.

Jak Sbírka zákonů vychází? Jak rychle se předpisy publikují?

Sbírka zákonů vychází nepravidelně, podle potřeby v návaznosti na legislativní proces. Právní předpisy a další právní akty se vyhláší neprodleně, nejpozději **do 30 dnů** od dne jejich doručení Ministerstvu vnitra. Aby se stal právní předpis součástí právního řádu České republiky, musí být vyhlášen /promulgován, uveřejněn/ ve Sbírce zákonů. Podle současné zákonné úpravy je **právně závazná listinná verze Sbírky zákonů**. Zákon č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a o tvorbě právních předpisů vyhlášených ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv (zákon o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv), ale nově zavádí **právní závaznost i u elektronické podoby** vyhlášeného právního předpisu. Nabytím účinnosti tohoto zákona se zruší starší zákon z roku 1999. Předpokládané nabytí účinnosti nového zákona by mělo být k 1. lednu 2023.

Sbírka zákonů se vydává po tzv. **částkách** (jednotlivých vydáních), do kterých jsou zařazovány předpisy, které redakce k uveřejnění obdrží. Stránkový rozsah částek a počet v nich uveřejňovaných předpisů se přizpůsobují aktuální situaci a potřebě. **Částky i předpisy jsou postupně číslovány** tak, jak podepsané přicházejí s žádostí o publikaci a jak jsou uveřejňovány.

Lze si rezervovat konkrétní číslo u „svého“ právního předpisu?

Často na rezortech panuje představa, že si lze nějaké pěkné číslo pro daný právní předpis „rezervovat“. **To možné není.** Předpisy přicházejí do redakce průběžně, je třeba zkoordinovat následnost částek tak, aby podzákonný předpis vyšel se stejným nebo pozdějším datem rozeslání než zákon. Redakce také musí dodržet uvedenou účinnost právního předpisu a rozeslat částku dostatečně včas. Je vždy snahou redakce publikovat předpis tak, aby byla zajištěna dostatečná legisvakanční lhůta (tj. doba mezi platností a účinností právního předpisu). To je ovšem striktně provázáno s tím, kdy redakce podepsaný předpis obdrží.

(viz dále Postup v závěrečné části legislativního procesu) Tím, že se tiskne listinná Sbírka zákonů, musí se publikace přizpůsobovat také časovým a technickým možnostem tiskárny a distributora. **Není tedy možné vyhovět žádostem o konkrétní číslo předpisu, protože se redakce snaží všechny podepsané předpisy publikovat v nejbližším možném termínu a čekání na určité číslo by celý proces zdržovalo.**

Kde se mohou lidé se Sbírkou zákonů seznámit?

Možnost nahlížet do tištěné Sbírkou zákonů má každý občan (adresát práva) v pracovních dnech na krajských úřadech, magistrátu hlavního města Prahy, úřadu obce, městského obvodu a městské části územně členěných statutárních měst.

Ministerstvo vnitra zveřejňuje **na svých internetových stránkách stejnopisy** Sbírkou zákonů vydané po 4. květnu 1945 až do současnosti.

V den rozeslání příslušné částky se stejnopis objeví na stránkách Ministerstva vnitra: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

Lze si zde prohlédnout či stáhnout poslední částky ve formátu PDF nebo vyhledávat podle čísla předpisu či ročníku. Je zde také ke stažení chronologický a věcný rejstřík ke každému uzavřenému ročníku Sbírkou zákonů. **MV však nezveřejňuje úplné znění zákonů ve znění jednotlivých novel. To se změní až s výše uvedenou elektronizací Sbírkou zákonů.**

Sbírka mezinárodních smluv

Podle současné právní úpravy vychází od roku 2000 samostatná Sbírka mezinárodních smluv. V rovině publikační praxe se na ni vztahují stejná pravidla jako na Sbírkou zákonů (podepsané materiály splňující všechny náležitosti, autorské korektury, samostatné číslování předpisů a částek, tisk, distribuce).

Sděleními Ministerstva zahraničních věcí se v ní vyhlášují:

- platné mezinárodní smlouvy, kterými je Česká republika vázána;
- oznámení o výpovědi mezinárodních smluv a o jiných skutečnostech důležitých pro jejich provádění;
- rozhodnutí přijatá mezinárodními orgány a orgány mezinárodních organizací, jimiž je Česká republika vázána.

Mezinárodní smlouvy se vyhlášují uveřejněním jejich plného znění. Pokud nejsou schvalovány Parlamentem ČR a týkají se jen malého počtu fyzických a právnických osob, mohou být vyhlášeny bez uveřejnění plného znění jejich příloh. V tom případě Ministerstvo zahraničních věcí ve sdělení pouze uvede výčet příloh dané smlouvy s informací, kde do nich lze nahlédnout a pořídit z nich výpisy a opisy.

Do redakce přichází podepsaná žádost o publikaci z mezinárodněprávního odboru Ministerstva zahraničních věcí České republiky. V této žádosti je uvedeno, kdo je věcným

gestorem příslušné smlouvy (např. určité ministerstvo, či Úřad průmyslového vlastnictví). Vzhledem k charakteru mezinárodních smluv a často i jejich velkému stránkovému rozsahu (na příklad Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí ADR, Evropská dohoda o mezinárodní přepravě nebezpečných věcí po vnitrozemských vodních cestách ADN nebo Úmluva o mezinárodní železniční přepravě COTIF) se jednotlivé strany tzv. fotí z původního materiálu a při korektuře se vyjma textu sdělení kontroluje zejména celistvost ofocenému textu.

Stejně jako u Sbírký zákonů se adresáti práva mohou se stejnopisy Sbírký mezinárodních smluv seznámit na webových stránkách Ministerstva vnitra.

Co je náplní práce redakce Sbírký zákonů a Sbírký mezinárodních smluv?

- předtisková příprava materiálů doručených k publikaci;
- komunikace s věcnými gestory jednotlivých předpisů (legislativní odbory obou komor parlamentu, Úřad vlády, ministerstva a další úřady, Ústavní soud, Česká národní banka a další);
- úzká spolupráce s Tiskárnou Ministerstva vnitra;
- jazykové a legislativně technické korektury předpisů ve formátu listinné Sbírký zákonů a Sbírký mezinárodních smluv v těsné spolupráci se zástupci předkladatele (gestory);
- zodpovědnost za provedení všech oprav, náhledy textů, návaznost čísel stran, předpisů a částek, finální úpravy a závěrečné *imprimatur* (povolení, schválení tisku);
- vyhlášení oprav tiskových chyb;
- průběžná práce na chronologickém a věcném rejstříku Sbírký zákonů a Sbírký mezinárodních smluv;
- odpovědi na dotazy veřejnosti i kolegů z jiných ministerstev a úřadů týkající se publikace právních předpisů.

Co lze v redakci opravit?

- jednoznačné překlapy a chyby v textu;
- chyby v grafickém uspořádání, které většinou vzniknou při lámání textu;
- zjevné gramatické a interpunkční chyby; při opravě se nesmí změnit smysl textu a gestor s touto opravou musí souhlasit; není-li zde jistota jednoznačného záměru a interpretace, ponechá se bez opravy;
- formální a legislativně technické záležitosti, které nejsou v souladu s Legislativními pravidly vlády.

Legislativní pravidla vlády

Přípravu zákonných i podzákonných předpisů, vlastní legislativní proces a legislativně technické a další formální požadavky podrobně upravují tzv. Legislativní pravidla vlády:

→ <https://www.vlada.cz/cz/ppov/lrv/dokumenty/legislativni-pravidla-vlady-91209/>

Postup v závěrečné fázi legislativního procesu – nástrahy, specifika, doporučení

V redakci Sbírky zákonů končí (někdy dlouhá a trnitá) cesta právního předpisu legislativním procesem. Tím, že je předpis ve Sbírce zákonů vyhlášen, stává se platným a účinným – stává se vynutitelnou součástí právního řádu České republiky. I v této „cílové rovině“ ale mohou nastat nečekané potíže. Jak jim předejít?

Redakce Sbírky se Vám bude snažit ze všech sil pomoci, potřebujeme však nezbytnou součinnost z Vaší strany. Pouhé zaslání originálu návrhu právního předpisu, jak podrobněji uvádíme níže, nestačí. Při naší práci je nezbytná součinnost s předkladateli:

ČAS, KOMUNIKACE S REDAKCÍ, MAXIMÁLNÍ SOUČINNOST

Největším nepřítelem bývá nedostatek času

- informujte Sbírku zákonů s dostatečným předstihem, že chystáte materiál k publikaci, zejména pokud daná věc spěchá, jde o rozsáhlejší materiál, jsou zde barevné přílohy, publikace je navázána na publikaci jiného předpisu, se kterým souvisí a podobně;
- je důležité předat informace o tom, kdy bude materiál podepsaný. Předběžně je možné zaslat materiál e-mailem a informovat redakci, v jaké fázi se věc nachází (materiál projednávají pracovní komise Legislativní rady vlády, zapracovávají se stanoviska, materiál byl předložen k podpisu);
- podepsaný materiál je vždy lepší doručit osobně, čekání na originál zaslaný poštou někdy celou věc zdržuje. Osvědčilo se i naskenování podepsaného průvodního dopisu a materiálu. Doručení pouze elektronickou formou není možné, redakce musí obdržet fyzický dokument, což je podmínka následné publikace.

Bez spojení není velení. Rádi vyhovíme, ale musíme o sobě vědět

- být na příjmu i v režimu home-office, sdělit redakci číslo mobilního telefonu, časové možnosti ohledně autorské korektury, plánovanou nepřítomnost, kdo bude v dané věci zastupovat;
- operativní a rychlé provedení korektury, maximální součinnost, co nejrychlejší zpětná vazba.

Náležitosti předkládaných materiálů

- podepsaný průvodní dopis (žádost o publikaci): může být podepsán i příslušným náměstkem, případně ředitelem odboru;
- podepsaný materiál;
 - nařízení vlády – podepsáno předsedou, případně místopředsedou vlády a příslušným ministrem,
 - vyhláška – vždy podpis příslušného ministra či vedoucího úřadu (v případě České národní banky může vyhlášku podepsat i viceguvernér),
 - sdělení – může být podepsáno i náměstkem ministra.
 - v režimu listinné Sbírký zákonů jsou nutné **fyzické podpisy**, nikoli elektronický podpis!
 - nezasílat datovou schránkou – nejlépe po předchozí dohodě donést osobně, případně poslat poštou či kurýrem.

Kdy je časově nejvytíženější období?

- Výše uvedená doporučení pro hladký průběh závěru legislativního procesu platí obecně, obzvláště ale v obdobích, která jsou časově extrémně náročná.
- Patří sem již zmíněné dny právní účinnosti, tedy **1. červenec** a **1. leden**. Mnoho předpisů však musí nabýt účinnosti **dnem vyhlášení**. Mimořádná situace související s covidovou pandemií nás naučila velké flexibilitě a efektivitě ve zpracování předpisů k publikaci. Dobrá spolupráce s kolegy (gestory) z jednotlivých ministerstev, ústředních úřadů, Úřadu vlády, legislativního odboru Poslanecké sněmovny a dalších je přitom zcela zásadní.

Specifika publikace některých typů právních předpisů

→ Zákony

Zákony schválené Parlamentem České republiky obdrží redakce v momentu, kdy jsou doručeny k podpisu prezidentu republiky. Jako předběžné (neočíslované) jsou připraveny do formátu listinné Sbírký zákonů a je provedena korektura. Konzultanty na autorskou korekturu určuje legislativní odbor Kanceláře Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Je na jejich zvážení, zda přizvou někoho z věcně příslušných ministerstev, nebo zda s nimi eventuální konzultace provedou telefonicky.

V médiích většinou proběhne zpráva, že prezident podepsal konkrétní zákon. Začnou se množit dotazy na to, kdy zákon vyjde. Je důležité vědět, že redakce čeká na tzv. **publikační příkaz**. Ten dostáváme od vedení legislativního odboru Kanceláře Poslanecké sněmovny Parlamentu až tehdy, kdy zákon po prezidentu republiky podepíše ještě předseda vlády a předseda Poslanecké sněmovny. Až na základě této žádosti o publikaci se zákon očísluje a publikuje. Podepsané originály přitom zůstávají v Parlamentu.

→ Nařízení vlády

Podepsané čistopisy nařízení vlády putují do redakce Sbírký zákonů cestou odboru vládní agendy Úřadu vlády České republiky. Nejprve jsou podepsány příslušným ministrem a poté doručeny k podpisu předsedy vlády. V průvodním dopise je uveden kontakt na pracovníka, který provede autorskou korekturu. Toho redakce kontaktuje až poté, co obdrží podepsaný materiál z Úřadu vlády. V rámci urychlení celého procesu (zejména v době covidové pandemie, ale i v jiných mimořádných situacích) bylo možné provádět korektury také z naskenovaných podepsaných materiálů. Vždy ovšem musel být následně doručen i fyzicky podepsaný originál spolu s podepsaným průvodním dopisem (žádost o publikaci).

→ Vyhlášky

Praxe je obdobná jako u nařízení vlády. Komunikace probíhá přímo s příslušným rezortem, většinou s legislativním odborem nebo oddělením. Na autorské korektury bývají určeni spolu s legislativními právníky také pracovníci z věcných odborů či oddělení. Jsou-li publikovány vyhlášky, na kterých se podílí více rezortů, musí být podepsány všemi příslušnými ministry. Obsahují-li vyhlášky (ale i nařízení vlády) rozsáhlejší celistvé přílohy, tyto se podobně jako u mezinárodních smluv nesázejí, ale fotí jako celek. Je proto důležité dát je tiskárně k dispozici v odpovídající kvalitě (např. mapy, formuláře, vzory dokladů o vzdělání a podobně). Stejně tak je pro předkladatele důležité mít přílohy v pořádku, protože se nečtou celé, ale kontroluje se pouze jejich celistvost.

→ Nálezy a sdělení Ústavního soudu

Nálezy a sdělení Ústavního soudu přicházejí do redakce spolu s průvodním dopisem, který je podepsán předsedou ÚS. Nález se přejímá jako celek a fotí se obdobně jako přílohy mezinárodních smluv. Za správnost textu ručí Ústavní soud, kontrolu celku provádí sama redakce.

Kontakt na redakci

Ministerstvo vnitra České republiky
Odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy
Oddělení publikace Sbírký zákonů a Sbírký mezinárodních smluv
Náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4
redakční e-mail: sbirka@mvcz
telefon: 974 817 289

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY